

Minister van Buitenlandse Zaken, de heer S.A. Blok
Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
mevrouw S. Kaag

E-mail:

m@minbuza.nl

r@minbuza.nl

Datum

31 juli 2020

Ons kenmerk

20-074/HB/TP/mdj

Betreft / Onderwerp

Nederland en de wereldwijde aanpak van COVID-19

Doorkiesnummer

088-3681248

Email contactpersoon

Mariska.deJong@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte mevrouw Kaag, geachte heer Blok,

Op vrijdag 10 juli 2020 hebben we de [Kabinetsreactie op het advies "Nederland en de wereldwijde aanpak van COVID-19" van de Adviesraad Internationale Vraagstukken \(AIV\)](#) met veel interesse gelezen. Wij - vakbonden FNV en CNV en werkgeversorganisatie VNO-NCW - zijn blij met de stappen die worden gezet op korte termijn.

In uw Kabinetsreactie schrijft u dat *"de impact van de wereldwijde crisis ongekend is. Het zullen wereldwijd voor veel mensen zware tijden zijn, met directe consequenties voor Nederland en de Europese Unie. Toch kan met acute maatregelen en vereende krachten effectief worden gewerkt aan het beperken van de impact van deze crisis en de spill-over effecten op lange termijn."* Dit willen wij ook zeker onderstrepen. Toch doen we u in dit kader een oproep, met oog op de langere termijn. De gevolgen van COVID-19 zullen de komende jaren allesbepalend zijn voor de ontwikkeling van lagelonenlanden. Met het oog op herstel is het van groot belang dat Nederland als handelsland hier adequaat op reageert, zeker in het bieden van perspectief op sociaaleconomisch vlak voor Nederland én met de landen waar we in investeren en/of handelsrelaties mee hebben, ook in lijn met onze status als koploper op internationaal maatschappelijk verantwoord ondernemen (IMVO).

Jacco Vonhof van MKB-Nederland en minister Kaag gaven het bij de lancering van VNO-NCW's Internationale actieagenda COVID-19 al aan: *"Bijna 2,5 miljoen Nederlandse banen zijn afhankelijk van handel met het buitenland."*¹ Solidariteit en handelsbelangen gaan hand in hand in een duurzame, serieuze inzet op ontwikkelingssamenwerking die ook internationaal sociaaleconomisch perspectief biedt.

¹ <https://www.vno-ncw.nl/nieuws/internationale-actieagenda-covid-19-waarschuwt-voor-protectionisme>

Daarom en in lijn met het voornemen om middels investeringen uit de crisis te komen pleiten FNV, CNV en VNO-NCW ervoor om dit ook aan te houden voor het budget aangaande internationale handel en ontwikkelingssamenwerking.

1. Het op peil houden van het huidige budget voor ontwikkelingssamenwerking om met voldoende middelen partnerlanden te ondersteunen in duurzame ontwikkeling

Zoals u zelf aangeeft: *“De OESO voorspelt dat 50% van het MKB wereldwijd met faillissement wordt bedreigd. De ILO waarschuwt dat 1,6 miljard mensen die werkzaam zijn in de informele sector in hun levensonderhoud worden bedreigd. De WTO verwacht in 2020 een historische krimp in de wereldhandel van 13 tot 27%. Decennia van groei en sociaaleconomische vooruitgang in ontwikkelingslanden dreigen radicaal te worden gekeerd en de Duurzame Ontwikkelingsdoelen raken verder buiten bereik.”*²

De omvang en duur van de COVID-19-crisis is nog onzeker, wel is duidelijk dat sociaaleconomisch herstel een kwestie is van jaren en vraagt om een langere internationale investering. Wij juichen het toe dat u uit algemene middelen het grootste deel van de terugval op de BHOS-begroting vanwege de BNI-daling in 2020 compenseert. Tegelijkertijd schrijft u over *“de voorziene bezuiniging van 2022 tot 2025”*, waarbij het gebruik van een kasschuif de toekomstige begroting onder druk zet. Als FNV, CNV en VNO-NCW onderschrijven deze passage uit het AIV-advies: *“Gelet op de aard van de crisis is het van belang ook op de lange duur voldoende middelen beschikbaar te houden voor het ondersteunen van partnerlanden om op duurzame wijze (in lijn met de duurzame ontwikkelingsdoelen) vorm te geven aan hun toekomst. Bij dat ambitieniveau past, ook bij een voorziene geringere omvang van het BNP, in geen geval een verlaging van het thans beschikbare, reeds historisch lage, budget voor ontwikkelingssamenwerking.”*³ Het op korte termijn eenmalig vrijmaken van extra middelen uit algemene fondsen voor de acute bestrijding van de coronacrisis is van belang, maar uiteindelijk ondergeschikt aan een duurzame, serieuze inzet op ontwikkelingssamenwerking op “de lange duur”, zoals hierboven genoemd. Die zal de komende jaren voor internationaal economisch herstel hard nodig blijven. Wij roepen u op niet voor te sorteren op de begroting van 2022-2025 en ook komende jaren niet te bezuinigen op internationaal sociaaleconomisch herstel via ontwikkelingssamenwerking.

2. Het bieden van sociaaleconomisch perspectief met ontwikkelingssamenwerking

U schrijft in uw reactie: *“We zijn daarom afhankelijk van het vermogen van de meest kwetsbare landen om het gevecht tegen het virus te winnen. Dit geldt ook voor het herstel van de met de wereld verknoopte Nederlandse en Europese economie. De wereldwijde economische recessie is een bedreiging voor het mondiaal financieel-economische stelsel en daarmee voor de Nederlandse economie.*

² <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/07/10/kamerbrief-met-reactie-kabinet-op-advies-aiv-over-wereldwijde-aanpak-coronavirus/kamerbrief-inzake-kabinetsreactie-op-briefadvies-nr-34-nederland-en-de-wereldwijde-aanpak-van-covid-19-van-de-aiv.pdf>

³ [https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl/binaries/adviesraadinternationalevraagstukken/documenten/publicaties/2020/05/11/nederland-en-de-wereldwijde-aanpak-van-covid-19/Nederland en de wereldwijde aanpak van COVID-19 AIV briefadvies-34 20200511.pdf](https://www.adviesraadinternationalevraagstukken.nl/binaries/adviesraadinternationalevraagstukken/documenten/publicaties/2020/05/11/nederland-en-de-wereldwijde-aanpak-van-covid-19/Nederland%20en%20de%20wereldwijde%20aanpak%20van%20COVID-19%20AIV%20briefadvies-34%20200511.pdf)

De circa 27 duizend Nederlandse bedrijven die buiten de EU actief zijn zullen juist in kwetsbare opkomende markten hard geraakt worden, omdat hun lokale partners (vaak MKB) op minder eigen buffers of overheidsondersteuning kunnen rekenen en grote valutarisico's lopen.”⁴

Wij zijn het eens met deze analyse. In Nederland zien we dat sociale dialoog dé weg uit de crisis is om – gedragen – tot oplossingen te komen. Sociale partners zijn onontbeerlijk voor een economisch en duurzaam herstel van de economie, in Nederland en in lagelonenlanden. Goede arbeidsverhoudingen zijn de meest effectieve weg naar het bieden van duurzaam sociaaleconomisch perspectief en een stabiliserende maatschappelijke factor. Zoals de AIV schrijft, is intensieve samenwerking met lokale organisaties en gemeenschappen cruciaal om tot een effectieve, holistische aanpak van COVID-19 te komen waarbij juist de meest kwetsbaren worden geholpen.

Ook de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) benadrukt het belang van sociale dialoog om te komen tot een herstel van de COVID-crisis waarbij het behouden en creëren van banen centraal staat, waarbij het in stand houden van internationale solidariteit en steun als cruciaal wordt gezien.⁵ De Internationale Werkgeversorganisatie en het Internationaal Vakverbond benadrukken samen “...the importance of social dialogue and social partners in the control of the virus at the workplace and beyond, but also to avoid massive job losses in the short and medium term. Joint responsibility is needed for dialogue to foster stability.”⁶ Het Nederlandse maatschappelijk middenveld en het Nederlandse bedrijfsleven hebben een groot, internationaal netwerk met regionale en lokale partnerorganisaties die ter plekke de juiste sociaaleconomische noodmaatregelen kunnen bepleiten om bij te dragen aan economisch herstel en duurzame ontwikkeling waar iedereen van profiteert.

Zo werken FNV, CNV en VNO-NCW via Mondiaal FNV, CNV Internationaal en DECP al jaren samen met het Ministerie van Buitenlandse Zaken aan private sector ontwikkeling, het stimuleren van betere arbeidsverhoudingen, met aandacht voor veiligheid en gezondheid op het werk, een fatsoenlijk loon, een betere positie voor vrouwen, jongeren en migranten, de inrichting van een sociaal vangnet – zaken die de situatie van werkenden en werkgevers in productielanden in tijden van crisis veel minder kwetsbaar maken. Maar bovenal, zaken die bijdragen aan de weerbaarheid van toeleveringsketens waar veel Nederlandse bedrijven en banen van afhankelijk zijn. Ook de inzet op IMVO draagt bij aan robuuste toeleveringsketens en meer economisch incasservermogen in tijden van crisis – het zijn juist de maatschappelijke organisaties en bedrijven met hun lokale netwerk die hierin een bepleitende, gidsende rol spelen.

Wij hopen dat u uit het bovenstaande concludeert dat het op peil houden van het budget voor ontwikkelingsamenwerking en nadruk leggen op het bieden van sociaaleconomisch perspectief de komende jaren van essentieel belang blijven voor de kracht van de Nederlandse economie en Nederlandse banen.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/07/10/kamerbrief-met-reactie-kabinet-op-advies-aiv-over-wereldwijde-aanpak-coronavirus/kamerbrief-inzake-kabinetsreactie-op-briefadvies-nr-34-nederland-en-de-wereldwijde-aanpak-van-covid-19-van-de-aiv.pdf>

⁵ https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_749399.pdf

⁶ https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/sg_report_socio-economic_impact_of_covid19.pdf

Mocht u verdere toelichting willen dan gaan wij daar uiteraard graag over in gesprek.

Met vriendelijke groet,

Han Busker
Voorzitter FNV
Voorzitter Mondiaal FNV

Piet Fortuin
Voorzitter CNV

Hans de Boer
Voorzitter VNO-NCW

Jacco Vonhof
Voorzitter MKB-Nederland

cc. Minister Hoekstra (secretariaatminister@minfin.nl)